

Debreceni Ítéltábla

Pkf.II.20.149/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Barbalics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Barbalics István ügyvéd, cím) által képviselt 'kérelmező neve' (cím) kérelmező által – a ... elnök által képviselt ... Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 8.Pk.21.408/2025/11. számú végzése ellen a kérelmező által 12. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára – az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára – legkésőbb ezen végzés meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belül 88 908 (nyolcvannyolcezer-kilencszáznolc) forint fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A kérelmező és jogelődje, 'kérelmező jogelődjének neve' mint a per egyes felperesei, valamint 'alperes neve' alperes között kártérítés megfizetése tárgyában a 2005. július 18. napján érkezett fizetési meghagyások iránti kérelemmel, ellentmondás folytán perré alakult eljárás indult a Karcagi Járásbíróság (korábbi nevén: Karcagi Városi Bíróság) előtt a kérelmezőt érintően P.20.429/2006., a kérelmező jogelődjét érintően P.20.430/2006. számon, amelyet egyesítettek a P.20.421/2006. számú perhez, és amely a későbbiekben P.20.105/2008., P.20.309/2010., majd P.20.235/2025. számon folytatódott.

[2] A járásbíróság a per tárgyalását felfüggesztette a Szolnoki Városi Bíróság előtt folyamatban volt B.2243/2001. számú büntetőeljárás jogerős befejezéséig, egyben kötelezte a peres feleket, hogy a büntetőeljárás jogerős befejezéséről a bíróságot értesítsék. A büntető ügyben 2007. november 22. napján hozták meg a jogerős határozatot. 2008. február 27. napján a per alperese jelentette be, hogy a büntetőeljárás jogerősen befejeződött és kérte az eljárás folytatását.

[3] A 2008. május 8-i tárgyaláson a járásbíróság a tárgyalást felfüggesztette a 'gazdasági társaság neve'-vel szemben folyó felszámolási eljárás fejezéséig. A 2025. április 7-én érkezett beadványában az alperes kérte az eljárás folytatását. A járásbíróság a kérelemnek helyt adott, az eljárást 2025. június 12. napján folytatta.

[4] A perben 2025. augusztus 27. napján – a 2022. december 12. napján kelt hagyatékátadó végzést követően – jelentette be a kérelmező, hogy 'kérelmező jogelődjének neve' 2022. augusztus 13. napján elhunyt, örökösei 1/2 - 1/2 arányban a kérelmező, valamint 'örökös neve'. A Karcagi Járásbíróság a 2025. augusztus 27. napján kelt és 2025. szeptember 23. napján jogerőre emelkedett végzésével megállapította a jogutódlását.

[5] A per a járásbíróság előtt jelenleg is folyamatban van.

A kérelem és az ellenirat

[6] A kérelmező kérelmében a polgári peres eljárás elhúzódása miatt a kérelmezettet a per 2005. július 19. napjától 2025. október 31. napjáig számított 7409 nap időtartama után saját jogán 2 963 600 forint, a kérelmező jogán 2 963 600 forint, összesen 5 927 200 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni.

[7] A kérelmezett az elleniratában a kérelem elutasítását kérte. Kérte – többek között – a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 15. §-ának (3) bekezdése alapján a per számított időtartamából egyes időszakok – az érvényesített kárösszegezésének megállapításához a kérelmező és jogelődje érdekkörében szükséges büntető eljárásra történt felfüggesztés 2006. június 14. és 2008. február 27. napja közötti időtartama, valamint a felszámolási eljárásra történt felfüggesztés 2008. május 8. és 2025. június 12. között eltelt időtartama, utóbbival átfedésben a kérelmező jogelődje által a büntetőeljárás késedelmes bejelentése miatt a 2007. december 22. és 2008. február 27. közötti időszak; a kérelmező a jogelődje tekintetében peres félként részvétele hiányában a 2022. augusztus 13. és 2025. szeptember 23. napja közötti időtartam, másodlagosan a jogutódlás késedelmes bejelentése folytán a 2023. január 11. és 2025. augusztus 27. közötti időtartam – levonását. Előadta, hogy a jogutódok perbelépésével a „kártalanítás” összege nem többszöröződik, a jogutódok a jogelőd vonatkozásában eltelt időtartamra esetlegesen járó „kártalanítási” összegre együttesen tarthatnak igényt. A jogelőd 2022. augusztus 13. napján elhunyt, így a jogutód csak ezen időpontig jogosult az igény jogelőd címén való előterjesztésére azzal, hogy az összeg 1/2-ed része illeti meg. 2022. augusztus 13. és 2025. szeptember 23. napja között nem volt peres fél a kérelmező, így saját jogon csak a 2025. szeptember 23. és október 31. napja közötti 39 napos időtartamra terjesztheti elő a kérelmét. Arra is hivatkozott, hogy a hagyatékátadó végzés 2022. december 12. napján kelt, a jogutódlást a kérelmező azonban csak 2025. augusztus 27. napján jelentette be, ezért a hagyatékátadó végzés keltét követő 30 nap elteltét követően felmerült 960 nap indokolatlanul és szükségtelenül telt el a kérelmező érdekkörében felmerülő okból.

Az elsőfokú végzés

[8] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 2 963 600 forint vagyoni elégtételt és 74 560 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg 89 472 forint eljárási illetéket a NAV illetékbevételei számlájára, valamint megállapította, hogy 89 472 forint meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhén marad.

[9] Nem találta indokoltnak levonni – más mellett – a per számított időtartamából a kérelmezett által meghatározott időszakokat.

[10] Felhívta: a kérelmező a Karcagi Járásbíróság előtt jelenleg P.20.235/2025. szám alatt folyamatban lévő peres eljárásra vonatkozóan érvényesített vagyoni elégtétel iránti igényt, részben saját jogán, részben jogutódként. A kérelmező saját jogán attól a naptól kezdve peres fél az alapeljárásban, amikortól jogelődje is, így a kétszeres értékelés tilalmába ütközött volna, ha a kérelmező kérelmeit az elsőfokú bíróság külön bírálja el és azokat mindkét esetben alaposnak találja. A kérelmező, mivel az eljárás kezdő napjától félnek tekinthető az alapeljárásban, saját jogán jogosult az igényérvényesítésre a teljes eljárás időtartamára, ugyanakkor az alapeljárás másik peres felének jogutódjaként az igénye már nem alapos. Ugyanarra az alapeljárásra, amelyben maga is peres fél, egy másik peres fél jogutódjaként vagyoni elégtétel iránt alapos kérelmet nem terjeszthet elő.

[11] Ehhez kapcsolódóan kifejtette, hogy a jogelőd halálával, 2022. augusztus 13. napjával induló időtartam tekintetében, mivel a kérelmező maga is peres fél volt az alapeljárásban, a kérelem eldöntése szempontjából a kérelmezetti levonásokra hivatkozásnak nincs jelentősége.

[12] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2005. július 19. napjától 2025. október 31. napjáig eltelt 7409 nap járó 2 963 600 forint csupán egyszer, a kérelmező saját perbeli részvétele okán jár a kérelmezőnek, a jogutódkénti igénye ugyanebben az összegben ugyanakkor nem volt alapos, ezt meghaladóan elutasította a kérelmet.

[13] A kérelmező pernyertességének arányát 50%-ban határozta meg és a kérelmezettet kötelezte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. §-ának (1) és (5) bekezdése alapján ebben az arányban a felszámított, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024 (XII.9.) IM rendelet (Ükr.) 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése szerint meghatározott ügyvédi munkadíjból álló költsége megfizetésére. A Pp. 83. §-ának (3) bekezdése alapján a pervesztességéhez igazodóan kötelezte a kérelmezőt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján meghatározott összegű illeték arányos részének viselésére, míg a további illetékről úgy rendelkezett, hogy a kérelmezett az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti személyes illetékmentességére tekintettel az állam terhén marad.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[14] Az elsőfokú bíróság végzésével szemben a kérelmező fellebbezést terjesztett elő.

[15] A kérelmező a fellebbezésében kérte a végzés megváltoztatását és a kérelmezettet terhelő vagyoni elégtétel összegének 2 963 600 forinttal, összesen 5 927 200 forintra felemelését; a kérelmezett további 74 560 forint elsőfokú költségében marasztalását, valamint mérlegeléssel a másodfokú költsége megtérítését és az illeték fizetésében mellőzését.

[16] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének nem megfelelően tett eleget, döntésének indokairól az eljárási szabályoknak megfelelően nem adott számot. Arra hivatkozott: az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) joggyakorlata szerint a jogutódokat a polgári bírósági eljárásnak a jogelőd által indított eljárás kezdő időpontjától az EJEB-eljárás kezdő időpontjáig terjedő időtartamra megilleti a kompenzáció. Amennyiben a kérelmező nemcsak jogutódi, hanem saját jogon is előterjesztett igényt, akár ugyanabban a hazai bírósági eljárásban érintett félként, úgy abban az esetben saját és a jogelődi jogutódlás jogán is megilleti a kártérítés. Az EJEB – hivatkozva a Pócza és társai vs. Magyarország ügyben hozott 13353/21. számú határozatára és felszámolás alá került Radius-Hungaricus Rt. ügyeiben meghozott határozatokra – a hazai bírósági eljárásokban megtörtént jogutódlás esetén mindenkor és minden örökösnek elismeri a teljes bírósági eljárási szakaszra a jogelőd jogán a jogosultságát a többi peres félnek megítélt kártérítési összeggel azonos mértékben, a jogutódok számától függetlenül. A hazai jogi szabályozás is összhangban áll ezzel a gyakorlattal. A perrendi szabályok szerint a jogutód a jogelődjének a helyébe lép. Ez azt jelenti, hogy a kérelmező – jogelődje jogán és a halál pillanatában, anyagi jogi jogutódlással, majd perbeli jogutódlással – az alapper felperese. A jogutódot eljárásjogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, amiből az is következik, hogy a jogfolytonosnak minősülő jogutódot megilleti a vagyoni elégtétel iránti követelés. Nincs szabályozási alapja a vagyoni elégtétel szempontjából a peres eljárás a saját és jogutódi jog alapján történő összevonásának.

[17] A kérelmezett a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzése helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta: az elsőfokú bíróság a kérelmező részére a vagyoni elégtételre való jogosultságot és annak összecszerűségét is meghatározta és megítélte, így ugyanezen bírósági eljárás vonatkozásában a fél részére ismételt vagyoni elégtétel megítélése során a bíróság ugyanazt a tényt kétszeresen értékelné. Amennyiben azonban ezt az álláspontot az ítéltábla nem osztaná, kérte, hogy vonja le a jogelőd halálát követő időszak tekintetében elsődlegesen a 2022. augusztus 13. és 2025. szeptember 23. napja közötti 1138 napos időszakot, másodlagosan a 2022. december 12. és 2025. augusztus 27. közötti 960 napos időszakot. Előadta: a jogelőd 2022. augusztus 13. napján elhunyt, így a jogutód csak ezen időpontig jogosult a kártalanítás jogelőd címén való előterjesztésére azzal, hogy az összeg 1/2 részére jogosult. A jogutódok perbelépésével a kártalanítás összege nem többszöröződik, a jogutódok, a jogelőd vonatkozásában eltelt időtartamra esetlegesen járó kártalanítási összegre együttesen tarthatnak igényt. A hagyatékátadó végzés 2022. december 12. napján kelt, azonban a jogutódlást a kérelmező csak 2025. augusztus 27. napján jelentette be, ezért nem vehető figyelembe másodlagosan a 30 napos türelmi időt követően a bejelentéséig eltelt 960 nap.

A másodfokú bíróság döntése

[18] Az ítéltábla fellebbezést a következők szerint nem találta alaposnak:

[19] Mindenekelőtt hangsúlyozza az ítéltábla: a kérelmezett részéről nem érte fellebbezés azt – de a fellebbezésre sem tett észrevételben sem kérte –, hogy a kérelmezett által figyelmen kívül hagyni kért, az érvényesített kár összecszerűségének megállapításához a kérelmező és jogelődje érdekkörében szükséges büntető eljárásra történt felfüggesztés 2006. június 14. és 2008. február 27. napja közötti időtartama, valamint a felszámolási eljárásra történt felfüggesztés 2008. május 8. és 2025. június 12. között eltelt összesen 6869 nap időtartamát, utóbbival átfedésben a kérelmező jogelődje által a büntetőeljárás késedelmes bejelentése miatt a 2007. december 22. és 2008. február 27. közötti időszak 67 nap időtartamát nem vonta le, ezek a levonás iránti kérelmek nem voltak összefüggésben a perben már félként résztvevő jogutód részére járó vagyoni elégtétel kettős értékelésének megítélésével, ezért azt a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése alapján az ítéltábla sem érinthette.

[20] Nem osztotta az ítéltábla a fellebbezés álláspontját annyiban, hogy az elsőfokú bíróság csak részlegesen tett eleget indokolási kötelezettségének.

[21] A Pp. – a nemperes eljárás sajátosságai mellett alkalmazandó – 346. §-ának (4) bekezdése szerint a határozat indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza; míg az (5) bekezdés szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte, továbbá azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, vagy az arra irányuló indítványt elutasította. Egyetértett az ítéltábla azzal a fellebbezési érveléssel, hogy a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárást elbíráló érdemi végzés indokolása ennek a követelménynek akkor felel meg, ha a kérelmezett által a Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének g) pontja szerint az elleniratban feltüntetett, a bíróság illetve a fél meghatározott eljárási cselekményére, mulasztására tekintettel figyelmen kívül hagyandó minden egyes időtartam levonásának indokoltságát egyedileg vizsgálja, és annak alapján számot ad azokról az indokokról, amelyek miatt az eljárás számított időtartamának csökkentését alaposnak vagy

alaptalannak találta. Az elsőfokú bíróság bár tömören, de egyértelműen megadta azokat az érveket, amelyek miatt felek által előadott kérelmeket elfogadta vagy elvetette, magában foglalta a jogintézmény és a szabályozási modell alapján azt az értelmezését, amellyel a vagyoni elégtétel alapját és összegét megállapíthatónak találta. Az elsőfokú bíróság ezáltal teljesítette a jogszabály által elvárt indokolási kötelezettséget.

[22] Az ítéltábla már számos alkalommal foglalkozott a vagyoni elégtételhez való jogosultsággal és az ahhoz kapcsolódó jogutódlással. Ennek kapcsán következetes és állandó értelmezést alkalmazott, amely során nem került ellentétbe a nem vagyoni sérelmek kompenzálását érintő bírósági gyakorlattal, valamint az észszerű idő sérelmének kompenzálásával kapcsolatos hazai alkotmánybírósági és EJEB gyakorlattal sem.

[23] Az alapjogi jogsérelem miatti bírósági eljárás kezdeményezése nem a sérelmet elszenvedett személyéhez kötött. A Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy vagyoni elégtétel jár a félnek, ha a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető joga sérül. A vagyoni elégtételhez való jog alapja, hogy az eljárás figyelembe vehető időtartama meghaladja a törvényben meghatározott észszerű időtartamot és annak érvényesítésére a fél jogosult. A törvényi rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy amennyiben valamelyik fél a perbe annak későbbi szakaszában lép be, azonban a per figyelembe vehető időtartama meghaladja annak észszerű időtartamát, úgy vagyoni igény érvényesítésére válik jogosulttá, függetlenül attól, hogy a perbeli részvételét követő időszak önmagában nem haladja meg a törvényi észszerű időtartamot. A jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép; a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak [az alapperben még alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 62. §-ának (3) bekezdése]. A perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdetől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jogfolytonosságot kívánja biztosítani. Mindebből következően a vagyoni elégtétel iránti követelés – eltérő törvényi rendelkezés vagy a felek eltérő megállapodása hiányában – a jogfolytonosnak minősülő jogutódot illeti meg a Pevtv. alapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra. Ez a levezetés jelenik meg a Debreceni Ítéltábla BDT2023. 4700 számon közzétett Pkf.II.20.032/2023/2. számú, valamint a Pkf.II.20.289/2023/2. számú határozataiban. Ez alóli kivétel, hogy ha a jogutód nem lép a jogelőd helyébe, mert azt a perből nem bocsátják el, így nem következik be teljes alanycsere, úgy a jogutód csak a perbelépésétől jogosult vagyoni elégtételre (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.101/2024/2.).

[24] Az elsőfokú bíróság az előzőekben kifejtett jogi álláspontot ugyan osztotta, azonban úgy találta, hogy mivel a kérelmező saját jogán a per teljes számított időtartamára vagyoni elégtételre tarthat alapot, ebből következően ugyanerre az időszakra jogutódként már nem illeti meg további vagyoni elégtétel, mivel az alapjogi sérelme csak egyszer következhetett be, a saját jogán és ugyanerre az időszakra jogutódként való kompenzálása a kettős értékelés tilalmába ütközne.

[25] Ezzel az értelmezéssel az ítéltábla a következők szerint egyetértett.

[26] A vagyoni elégtétel a bírósági eljárásban *félként részt vett személyt* az alapvető jogának sérelmére tekintettel illeti meg. A felhívott bírósági döntések hangsúlyozzák: a kérelmező nem azért érvényesítheti a perbeli jogelődjének perbeli részvételére eső időtartamára a vagyoni elégtételt, mert a vagyoni elégtétel iránti követelés tekintetében következett be anyagi jogi jogutódlás, hiszen a jogelődöt ilyen követelés – az észszerű idő túllépésének a hiányában – a halála időpontjában nem is bizonyosan illeti meg, hanem azért, mert az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt. Tehát a vagyoni elégtételre nem azért jogosult,

mert „megörökölte” a jogelődje vagyoni elégtétel iránti követelését, ez a követelés nem is lehet a hagyaték része, hanem a perbeli részvétele miatt: tehát a vagyoni elégtétel iránti jogosultságát ha „saját jogán” lép fel, a tényleges, míg ha a „jogelődje jogán” lép fel, a fiktív perbeli részvétele alapozza meg, amennyiben a per figyelembe vehető időtartama az észszerű időtartamot meghaladja. Ez a perbeli részvétel azonban nem lehet kettős: a fél vagy részt vesz egy perben vagy nem. Ha saját jogán, majd ezt követően jogutódként is félnek minősül, a vagyoni elégtétel iránti igénye nem duplázódhat meg, mert ebben az esetben is csak egy alkalommal, egy félként szerepel a perben. A Pevtv. rendszere nem ismeri azt a lehetőséget, hogy a fél részére nem napi 400 forint, hanem ennek többszöröse jár. A szabályozási modell ebben következetes: ezzel azonosan, amennyiben ugyanazon időszakon belül egyes időtartamok a számított időszakból több okból is levonhatók lennének, csak egyszeri levonásra van lehetőség. Helytállóan járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a kérelmező részére azért nem ítélte meg a jogelődje részvételével kapcsolatos időszakra a vagyoni elégtételt, mert ugyanebben az időszakban a jogosultságát megalapozóan egyébként is félként vett részt a perben.

[27] Mivel pedig a kérelmező saját jogán felül ugyanarra az időtartamra a másik peres fél jogutódjaként is az eljárás elhúzódása miatt vagyoni elégtétel iránti igénnyel nem léphetett fel, ezért érdemben nem kellett foglalkozni a kérelmezett a jogutódlással kapcsolatos hivatkozásaival, az ezen az alapon kért levonásokkal.

[28] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése és a Pp. 389. §-án keresztül alkalmazandó 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[29] A kérelmező fellebbezése nem volt eredményes, azonban a kérelmezett nem terjesztett elő másodfokú költség iránti igényt, ezért a másodfokú költségekről rendelkezni az ítéltáblának nem kellett.

[30] A Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték megfizetésére a kérelmező köteles a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (2a) bekezdése által meghatározottak szerint.

Debrecen, 2026. április 8.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró